

گنجینه

به اهتمام علی اوجبی

غبار زدایی از چهره‌ی

میراث کهن

در گنجینه‌ی بهارستان

۴. ادبیات فارسی

۵. ادبیات عرب

۶. فقه و اصول

۷. اخلاق

۸. علوم و فنون (شامل: ریاضیات، نجوم،

پزشکی، فیزیک، شیمی، موسیقی، خط و ...)

البته برای کاربردی‌تر شدن این مجموعه، در پی آنیم که در کنار انتشار رسایل در محورهای کلی هشتگانه‌ی یادشده، در صورت مهیا شدن شرایط، به موضوعات خاص‌تر بپردازیم.

به عنوان مثال، در آینده‌ی نزدیک انشاءا... در محور علوم قرآنی و روایی، یک مجلد به اربعینیات اختصاص خواهد یافت و نیز در محور فقه و اصول، یک مجلد به موضوع حج، و در محور علوم و فنون یک مجلد به موسیقی و...

از میان موضوعات ذکر شده، اولین مجلد با موضوع حکمت چاپ گردیده که مشتمل بر ۱۸ رساله است و دومین مجلد با موضوع ادبیات فارسی در آستانه‌ی چاپ قرار دارد.

گرانبها همچنان به عنوان آثار هنری-تاریخی در کتابخانه‌ها نگهداری شده و پژوهشگران از دستیابی به معارف آنها محروم باشند، در عین حال، سعی بر آن داشته‌ایم تا متنی قابل قبول برای تحقیق‌های ثانوی ارائه نماییم.

۴. اولویت در این مجموعه با رساله‌هایی است که تاکنون به زیور طبع آراسته نشده‌اند، ولی این مانع از آن نمی‌شود که نیم‌نگاهی نیز به تصحیح و احیای رساله‌هایی داشته باشیم که قبلاً منتشر گردیده‌اند، اما متن منقحی نداشته و یا از زمان چاپ آنها مدت زیادی می‌گذرد و هم‌اکنون در اختیار همگان نیستند، و یا در خارج از کشور منتشر شده و دستیابی بدانها آسان نیست.

موضوع‌های اصلی گنجینه‌ی بهارستان
گنجینه‌ی بهارستان در قالب هشت موضوع اصلی منتشر می‌گردد:

۱. علوم قرآنی و روایی

۲. حکمت (شامل منطق، فلسفه، کلام و عرفان)

۳. تاریخ و جغرافیا

بی‌شک تمامی محققانی که در حوزه‌ی تحقیق متون و تصحیح و بازخوانی دست‌نوشته‌ها و نسخ خطی کار کرده و بدان آشنایی دارند، معترف‌اند که اهمیت و دشواری این مقوله اگر بیش از تألیف و ترجمه نباشد کمتر نخواهد بود. اما هستند کسانی که چنین تصویری نداشته و آن را امری سهل و کم‌فایده می‌انگارند!! در این میان، دست‌نوشته‌های کم‌حجم، بیشتر مورد بی‌مهری قرار گرفته‌اند. در حالی که معمولاً صاحبان این‌گونه آثار، در این دست‌نوشته‌ها در پی تبیین دیدگاه‌های خویش در مورد موضوعی خاص و مهم و یا پاسخ به شبهه‌ای اساسی و حل مسئله‌ای بنیادی و یا ترسیم سیمای کلی یک دانش بوده‌اند؛ و همین ویژگی باعث اهمیت دو چندان آنها گردیده است.

خوشبختانه در دهه‌ی اخیر، تلاش‌های ارزشمندی در جهت احیای نسخ خطی کم‌حجم که در اصطلاح «رساله» نامیده می‌شوند صورت گرفته؛ اما به دلیل گونه‌گونی رساله‌ها، گردآوری آنها در قالب یک مجموعه، کارآیی چندانی نداشته و مورد استقبال قرار نگرفته است. نگارنده در عین ارج نهادن به چنین کوشش‌های خالصانه‌ای، مدتها در پی آن بود تا این دست‌نوشته‌ها را در مجموعه‌های موضوعی گرد آورد و در این زمینه، کارهایی نیز به صورت جسته و گریخته انجام داد تا اینکه توفیق رفیق گشت و از سوی کتابخانه‌ی مجلس شورای اسلامی پیشنهاد شد تا رساله‌های خطی موجود در این کتابخانه به صورت مجموعه‌های موضوعی به اهتمام این کمترین، تصحیح و منتشر شود. طرح اولیه‌ی پژوهش علمی یاد شده، تحت عنوان مجموعه‌ی «گنجینه‌ی بهارستان» در بهار سال ۱۳۷۸ تدوین و تصویب شد و مراحل ابتدایی آن از جمله: تعاریف اولیه، دستیابی به شیوه‌ی تصحیح واحد و شناسایی اجمالی، دسته‌بندی و موضوع‌سازی نسخه‌ها آغاز، و به لطف الهی در بهار سال ۱۳۷۹ اولین دفتر آن منتشر گردید.

ویژگیها و اهداف مجموعه‌ی گنجینه‌ی بهارستان

در این مجموعه در صدد احیای دست‌نوشته‌هایی هستیم که:

۱. از لحاظ کمی، پس از تصحیح، حداکثر در حدود ۱۰۰ صفحه باشند.

۲. حداقل نسخه‌ای از آنها در کتابخانه‌ی مجلس موجود باشد.

۳. از آنجا که هدف اصلی، بازخوانی و احیای رساله‌های موجود در کتابخانه‌ی مجلس است، اصراری بر بهره‌برداری از نسخ موجود در دیگر کتابخانه‌ها نیست. به دیگر سخن ما در این مجموعه، در صدد تصحیح فنی رساله‌ها نیستیم؛ چه چنین پژوهشی مستلزم تحقیق و جستجو جهت دستیابی به تمامی نسخه‌ها و ارزیابی و تقویم آنهاست.

کاری که بس دشوار، زمان‌بر و گاه متعذر بوده و در عمل باعث می‌شود که این گنجینه‌های

تصمیم اخیر اداری کل مطبوعات داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و تاثیر آن در روند وصول نشریات و اسپاری

رضا زارعی قدیم / کارشناس فراهم آوری نشریات

بدیهی است ارسال چند نسخه از یک نشریه به یک مرکز، بسیار سهل تر و وصول آن با اطمینان بالاتری صورت می گیرد، تا ارسال همان تعداد به محل های متعدد و متفاوت. همین امر موجب گردید که از تاریخ اجرای بخش نامه اخیر حدود ۶۵ درصد نشریات از طریق کتابخانه های مجلس دریافت نگردد و علیرغم تماس های مکرر و مکاتبه با نشریات و مراجعه به آن اداره ای کل مشکل همچنان باقی بماند. امید که با تصمیمی قاطع و شایسته در این خصوص زمینه رفع مشکل فراهم گردد تا فراهم آوری کسری نشریات به عنوان زحمتی مضاعف، سربار فعالیت های دریافت کنندگان نسخه ای و اسپاری نگردد. قول مساعدت معاون فنی کتابخانه ای مجلس آقای دکتر آزاده را در این زمینه صائب می دانیم که ابونه شدن تمامی این نشریات به مراتب از تأمین کسری های آنها کم هزینه تر و مقرون به صرفه تر خواهد بود.

تاری صواب تصمیم گیران این حوزه چه اندیشه کند.

اسناد انقلاب اسلامی و کتابخانه ای عمومی پارک شهر ارسال نمایند. روش کار به این ترتیب بود که ناشرین، نشریات و اسپاری را به اداره ای کل مطبوعات داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارسال می داشتند و این اداره ای کل، نسخه های مجلات را به تفکیک برای کتابخانه ها و مراکز مذکور کنار گذاشته و مأموری از طرف هر کتابخانه، با مراجعه ای هفتگی، سهمیه خود را تحویل می گرفت. این روند بیش از یک دهه ادامه داشت و نتیجه نیز برای کتابخانه ها راضی کننده بود تا اینکه در سال ۱۳۷۹ به علت مشکلات اجرایی آن اداره کل از جمله کمبود فضا و نیروی انسانی متوقف گردید و از تاریخ ۱۳۷۹/۴/۱ با صدور بخشنامه ای به کلیه مدیران مسئول نشریات سراسر کشور ابلاغ نمود که از این تاریخ ملزم به ارسال نشریه خود به صورت مستقیم به کتابخانه ها هستند و باید تنها چهار نسخه از آن را جهت کنترل های لازم و اعلام وصول به اداره ای کل مطبوعات داخلی ارسال دارند.

کتابخانه ای مجلس شورای اسلامی با قدمت ۷۷ ساله خود دارای حدود پنج هزار عنوان نشریه است که از این تعداد حدود سه هزار عنوان نشریه ای قدیمی (دوره قاجار و پهلوی) و یک هزار و پانصد عنوان نشریه ای جاری است که همچنان به کتابخانه واصل می شود.

در کتابخانه ای شماره دو مجلس نیز که میراث دار کتابخانه ای مجلس سنای سابق است، حدود ۲۲۸ عنوان نشریه قدیمی و ۱۷۰ عنوان نشریه فارسی و عربی جدید و ۸۵ عنوان نشریه لاتین (انگلیسی، فرانسه، آلمانی) در حوزه ایران شناسی و اسلام شناسی وجود دارد که باید به آمار مجموعه نشریات کتابخانه ای مجلس افزود. نشریات داخلی که شامل مجله (ماهنامه، فصلنامه و سالنامه)، هفته نامه، دو هفته نامه، روزنامه، خبرنگار و گاهنامه می شود، بر اساس قانون مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی از تاریخ ۱۳۶۸/۹/۱۴ تا چندی پیش به صورت مستمر و رایگان به این کتابخانه ارسال گشته است. طبق این مصوبه، نشریات موظف شده اند یک نسخه از نشریات خود را به کتابخانه های ملی، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، کتابخانه ای مرکزی دانشگاه تهران، کتابخانه ای مجلس شورای اسلامی، کتابخانه ای آستان قدس رضوی، کتابخانه ای آیت... مرعشی نجفی، مرکز

هند سومین تولید کننده کتاب در جهان

کیانوش بیانی / کارشناس ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی

۱۰۰ کشور، کتاب و نشریات صادر می کند و محل آن در دهلی نو واقع است. مراجعه کنید به سایت <http://www.starpubic.com>
Hindustan Books Agency: از سال ۱۹۵۰ و در دهلی نو آغاز به فعالیت نموده است. مراجعه کنید به: <http://www.hindbook.com>
Vedams books international: در دهلی واقع است و از سال ۱۹۷۰ م. به کار صدور کتاب مشغول است. مراجعه کنید به: <http://www.Vedamsbooks.com>
DK publishers Ltd: از سال ۱۹۶۸ کار خود را در دهلی نو آغاز کرده است. مراجعه کنید به: <http://www.dkpd.com>
Kitab Bhavan: این ناشر در زمینه اسلام و مطالعات اسلامی فعالیت دارد و محل آن در دهلی نو واقع است. مراجعه کنید به: <http://www.Kitabbhavan.com>
همچنین این پایگاهها اغلب دارای پیوندهایی (Links) سودمند به سایر پایگاههای مرتبط هستند.

ماخذ: www.tradeport.org

www.Gobookshopping.com

بسیار است. حدود ۱۴۰ میلیون نفر از جمعیت این کشور را مسلمانان تشکیل می دهند و از همین روی نیز آثار بسیاری درباره ای اسلام و مسلمانان در این کشور منتشر می شود. با توجه به آنچه گفته شد، لازم است آثار و تألیقات هند را در همه ای حوزه ها بیشتر مورد اعتنا قرار داد و نسبت به شناسایی، گزینش و تهیه ای آثار مرجع معتبر و پر محتوایی که در این سرزمین به چاپ می رسد اقدام کرد. برای آگاهی بیشتر از انتشارات هند و تهیه ای منابع مورد نیاز، می توانید به برخی از پایگاههای اطلاعاتی ناشران و کتابگزاران هند که در ذیل معرفی شده اند مراجعه کنید:
UBS publishers' Distributors Ltd. - یکی از بزرگترین و فعالترین ناشران و کتابگزاران در هند است که فعالیت خود را از سال ۱۹۶۳ آغاز نموده و به عرضه و صدور انتشارات ناشرین خصوصی و دولتی این کشور به بیش از ۱۲۰ کشور می پردازد. مراجعه کنید به: http://www.go_book_shopping.com
star - publications Ltd: در سال ۱۹۵۷ م. فعالیت خود را آغاز نموده است و به بیش از

کشور هند در چند دهه ای اخیر پیشرفت های قابل توجهی در زمینه ای صنعت چاپ و صدور کتاب و نشریه به کشورهای جهان داشته است. ۲۲۷ دانشگاه، ۹۰۰۰ مؤسسه ای عالی و ۲۵۰۰ مؤسسه ای تحقیقاتی به فعالیت های آموزشی و پژوهشی در این کشور می پردازند و اصولاً آموزش عالی در اوضاع اجتماعی و اقتصادی این کشور نقش اساسی دارد.

آخرین آمارها، تعداد ناشران هند را ۱۶۰۰۰ ذکر می کنند. این تعداد ناشر در مجموع سالانه حدود ۶۰،۰۰۰ کتاب در حوزه های مختلف علوم و فنون منتشر می سازند. ۴۰ درصد از این تعداد به زبان انگلیسی و با قیمت ارزان به کشورهای دیگر صادر می شود. گفتنی است هند در میان کشورهای جهان از نظر انتشار کتاب به زبان انگلیسی، پس از ایالات متحده ای آمریکا و انگلستان، در جایگاه سوم قرار دارد. آثار محققین و مؤلفین هند از سطح علمی قابل اعتنایی برخوردار است و دست کم در منطقه ای آسیا آثار هندی به لحاظ برخورداری از سطح علمی درخور، و قابل فهم بودن مطالب، نسبت به کتب اروپایی و آمریکایی مشابه، که بیان پیچیده تری دارند، و نیز به دلیل قیمت های ارزان کتاب های چاپ هند، به ویژه در ایران، همواره با استقبال مواجه بوده اند. محققین و متخصصین هندی در سطح جهانی نیز توانایی ها و قابلیت های خود را به اثبات رسانده اند. برای نمونه از میان کارکنان شاغل در شرکت مایکروسافت - که شمار آنها به ۷۰،۰۰۰ نفر می رسد - ۲۰،۰۰۰ تن دارای اصالت هندی هستند. هند دارای اقوام، زبان ها و ادیان و مذاهب